

Νίκος Χριστοδούλου

"Τα Κοντσέρτα για πιάνο του Νίκου Σκαλκώτα: πρωτοπορία και παράδοση στα πρώτα ατονικά και δωδεκαφθογγικά κοντσέρτα για πιάνο στη μουσική ιστορία"

Τα έντεκα κοντσέρτα του Σκαλκώτα αποτελούν το μεγαλύτερο τμήμα της συμφωνικής του δημιουργίας. Ο Σκαλκώτας υπήρξε βιρτουόζος – συνθέτης, βιολιστής, πιανίστας, μαέστρος. Η μορφή του κοντσέρτου, με δύο αντιτιθέμενους δομικούς φορείς, απαιτεί ξεχωριστή συνθετική δεξιοτεχνία, που αγαπούσε ο Σκαλκώτας. Με το πολυφωνικό πιάνο απέναντι στην ορχήστρα η ουσιώδης αντίθεση του κοντσέρτου παρουσιάζεται στην εντονότερη εκδήλωσή της: ίσως γι' αυτό ο Σκαλκώτας συνέθεσε περισσότερα κοντσέρτα για πιάνο (πέντε), απ' ό,τι για άλλα όργανα. Είναι ιστορικά ο πρώτος που συνέθεσε δωδεκαφθογγικό κοντσέρτο για πιάνο (Βερολίνο, 1931 – έργο που με την ιδιοφυή «αναπτυστική παραλλαγή» σχετίζεται συνθετικά και με τον σύγχρονο *Πελοποννησιακό Χορό*). Με αφορμή το δεύτερο Κοντσέρτο για πιάνο ο Hans Keller ανακηρύσσει τον Σκαλκώτα «τον μεγαλύτερο δωδεκαφθογγικό συνθέτη μετά τον Schönberg» και έναν κορυφαίο του 20^{ου} αιώνα. Στα κοντσέρτα του παρουσιάζεται η φαινομενικά αντιθετική σύζευξη της πρωτοπορίας με την παράδοση, ως συνέχεια της συνθετικής αντίληψης του Brahms. Θα παρουσιαστεί η πρωτοτυπία και στρατηγική διάσταση των μορφών στα κοντσέρτα του Σκαλκώτα, η πιανιστική γραφή και η «πολυσειραϊκή» δωδεκαφθογγική του μέθοδος.

=====

Ο Νίκος Χριστοδούλου έχει διευθύνει ορχήστρες στην Ευρώπη, όπως οι BBC Symphony Orchestra, Academy of St Martin in the Fields κ.ά. Η δισκογραφία του των συμφωνικών έργων του Σκαλκώτα (BIS) έχει διεθνείς διακρίσεις. Συνεργάζεται με τις ελληνικές ορχήστρες και την Λυρική Σκηνή. Έχει διατελέσει διευθυντής της Συμφωνικής Ορχήστρας Δήμου Αθηναίων και της Συμφωνικής Ορχήστρας ΕΡΤ. Έχει συνθέσει έργα για ορχήστρα, σύνολα, χορωδία, τραγούδια, μουσική για την ραδιοφωνική σειρά «Εδώ Λιλιπούπολη», σκηνική μουσική. Το έργο «Debussy Πρελούδια σε ενορχήστρωση Ν. Χριστοδούλου» (εκδ. Boosey & Hawkes) το 2016 άνοιξε το Φεστιβάλ MITO με την London Symphony Orchestra και τον G. Nosedà στη Σκάλα του Μιλάνου.